

And You Must Suffer, Bachs Johannes-Passion met regie en toevoegingen. © Transparant/Koen Broos

Mineur corrigeert passie

Bruggeling Annelies VAN PARYS componeert zich naast BACH

Erik DE SMET

Als *And You Must Suffer* (En jij moet lijden) werd in Brussel in de aanloop naar Pasen Bachs *Johannes-Passion* uitgevoerd door een koor dat zoals acteurs werd geregisseerd en in zijn zang ondersteund door videobeelden. Aan Bachs onsterfelijke werk waren ook drie hedendaagse muziekstukken gebreed, twee daarvan van de hand van Bruggeling Annelies Van Parys, geboren in 1975 en huiscomponiste van Muziektheater Transparant. Een vermetele daad, Bach uitdagen met een proloog en epiloog?

„De opdracht deed me inderdaad slikken,” zegt Annelies Van Parys, „want de *Johannes-Passion*

is een iconisch werk en Bach, mijn grote voorbeeld, een van de grootste componisten ooit. Door zijn passie te omringen met hedendaagse elementen, hoopten de opdrachtgevers echter een nieuw publiek te bereiken. De *Johannes-Passion* mag met zijn verteller ‘buiten beeld’ dan wel hedendaags overkomen, er zit ook een wereldvisie achter die bij een hedendaags publiek veel vragen oproept en soms zelfs vreemdend werkt.”

Van Parys' composities bij Bach zijn een muzikale reflectie op het passieverhaal, geïnspireerd door twee citaten van de Britse hedendaagse schrijfster Jeanette Winterson. Voor de proloog was dat

„There is no love that does not pierce hands and feet” (er is geen liefde die niet handen en voeten doorboort), voor de epiloog „Why is the measure of love loss?” (Waarom is de maat van liefde verlies?). „Wintersons woorden vind ik beter passen bij onze wereld dan de taal van Bach”, meent de componiste. „Je kunt ze gelovig christelijk begrijpen, maar ook persoonlijk. Je weet pas wat iemand voor je betekende wanneer je haar of hem kwijt bent.”

Ook de muzikale taal is gewild anders. Bach wil met zijn muziek een verhaal vertellen, Van Parys wil de klank zelf verkennen. „Uit Bachs openingskoor nam ik een minuscuul fragment waaruit zich aanvankelijk traag en vervolgens onmiskenbaar een motief ontwikkelt”, zegt Van Parys. „Daardoor begint de *Johannes-Passion* al in mijn proloog. Voor mijn epiloog ging ik evenzo uit van Bachs slotkoraal.”

Worsteling

Van Parys worstelde ermee dat Bach het passieverhaal laat eindigen in majeur, een toonsoort die vreugde uitdrukt, terwijl zij net de droevige en ingetogen mineur zou hebben gebruikt. „Ik laat het slot verder zoemen, maar het verglijdt naar het luiden van een klok en die klinkt altijd mineur”, zegt ze. „De mineur bij mij stelt Bachs majeur in vraag, dus ook de verlossing. Daarbij verdwijnt het koor langzaam van de scène. Bij mij dus geen happy ending, wel loutering.”

Al schreef Johann Sebastian Bach, als componist een leven lang in kerkelijke dienst, nooit een opera, zijn *Johannes-Passion* lijkt er alvast sterk op. Van Parys heeft wel al een opera op haar naam. *Private View* van Muziektheater Transparant is „een thriller in ware Hitchcockstijl” over voyeurisme. En in maart 2017 plant De Munt werk van haar hand bij een liedcyclus van de Tsjechische componist Leoš Janáček (1854-1928).

De toekomst is aan de fiets en de fietsers

Tentoonstelling *Bike to the Future* in Design museum Gent belicht naast bijzondere tweewielers ook nieuwe visie op mobiliteit

- ▶ Expo in Gents museum toont fiets als icoon
- ▶ Niet enkel aandacht voor techniek en vorm
- ▶ Fiets heeft ook impact op hele gemeenschap

Jan COLLA

„De fiets is niet langer enkel een kader met twee wielen, het is een symbool van een duurzame en sportieve toekomst.” Dat is een van de uitgangspunten van *Bike to the Future* (letterlijk ‘fiets naar de toekomst’), een intrigerende tentoonstelling in het Design museum Gent.

Naast bestaande fietsen en prototypes vindt u er ook uitdagende ideeën over de toekomst van de fiets en de fietsers en over de impact van fietsen op steden en samenlevingen. „Het design van fietsen, de gebruikte materialen en het comfort zijn niet het enige dat aan bod komt”, zegt Evelien Bracke, een van de curatoren. „Ook technologie, mobiliteit, veiligheid, gezondheid en de fietsersgemeenschap krijgen hier een plaats.”

„De fiets is vandaag een symbool geworden van een duurzamere en sportieve toekomst”

Dat de fiets almaar meer invloed krijgt op de ontwikkeling en indeling van onze steden, blijkt uit een overzicht van bestaande en geplande initiatieven bij ons en elders in de wereld. „Dat gaat van nieuwe fietsparkings en speciaal ontworpen fietsersbruggen en -tunnels tot meer kleinschalige ingrepen zoals regensensoren voor fietsen aan verkeerslichten”, vertelt Evelien Bracke. „Steden als Kopenhagen, Sevilla, Utrecht of Groningen zijn koplopers in het succesvol integreren van de fiets in het moderne stadsleven, maar ook bijvoorbeeld in Gent lopen interessante projecten. Die zijn handig samengevat op een

grote tafel met fiches, die bezoekers kunnen afscheuren en thuis voort bestuderen.”

Die nieuwe fietscultuur leidt er onder meer toe dat maatschappelijk geëngageerde ontwerpers en burgers initiatieven van onderuit starten om mensen en hun omgeving bijeen te brengen om oplossingen te bedenken voor de fietsbarrières. Ook dat gemeenschapsaspect komt in de tentoonstelling aan bod. Wie wil, kan zelfs zijn eigen kritiek, voorstellen en ideeën opschrijven en delen via een grote zuil.

Het meest in het oog springen uiteraard de zowat vijftig fietsen en prototypes zelf. Diverse jonge vormgevers doorbreken, voor zover dat nog nodig is, het cliché dat design en functionaliteit moeilijk samengaan. Er zijn beslist futuristische fietsen die niet snel in het straatbeeld zullen opduiken, maar onder andere de jonge Duitse vormgeefster Nele Dittmar bewijst dat snelheid, comfort en aantrekkingskracht ook in vernieuwende varianten van de fiets behouden blijven.

„Je voelt dat er iets verandert”, zegt Nele Dittmar. „De fiets wordt in sommige steden even belangrijk als of zelfs belangrijker dan de auto. Mensen willen hun persoonlijkheid in hun fiets leggen. Ik wilde zelf een fiets waarmee ik twee kratten water kan vervoeren, maar die zonder die bakken een normale fiets voor dagelijks gebruik is. Het prototype van mijn *Kleinlaster/Keinlaster* is nu klaar en ik ben opgetogen dat ik het op deze expo mag tonen.”

De jonge Brusselaar Philippe Lefrancq stelt zijn *Ahooga* voor, „een snelle en stijve plooi-fiets. Hij is te koop vanaf 1.100 euro, de elektrische versie kost 1.800 euro. Met *Ahooga* willen we barrières uit de weg ruimen en de steden vrolijker maken”.

Bike to the Future, tot 23 oktober in Design museum Gent (Jan Breydelstraat 5). Open dinsdag tot en met zondag van 10 tot 18 uur. Tickets: van gratis tot 10 euro. Info op www.designmuseumgent.be of via museum.design@gent.be en 09 267 99 99.

Functionaliteit en vormgeving sluiten elkaar niet uit, zoals in deze *Kleinlaster* van een jonge Duitse designer. © Nele Dittmar

Advertentie

Een nieuwe lente,
nieuwe mogelijkheden...
Met de traplift van ThyssenKrupp Encasa

KORTING
€500
BIJ AANKOOP VAN EEN
FLOW SWING*

KORTING
€250
BIJ AANKOOP VAN EEN
LEVANT COMFORT*

lente
ACTIE

ThyssenKrupp Encasa schenkt u een korting op de automatische draaizitting. Bij aankoop van een Flow Swing is dat wel €500, bij aankoop van een Levant Comfort €250!*

Bel gratis

0800 94 365

www.tk-traplift.be

ONTVANG UW GRATIS DOCUMENTATIEPAKKET
OF VRIJBLIJVENDE OFFERTE OP MAAT.

ThyssenKrupp
ThyssenKrupp Encasa

* Aanbod onder voorwaarden van 21/03/2016 t.e.m. 30/04/2016, zie www.tk-traplift.be